

Handläggare
Bengt Dahlberg

Telefon
031-368 71 23

Datum
2009-02-05

Dnr
370/02

Sida
1 (3)

Vänersborgs Tingsrätt
Miljödomstolen
Box 1070
462 28 VÄNERSBORG

Ragn-Sells Heljestorp, prøvotidsredovisning
(Miljödomstolens mål: M 109-03:4)

Göteborg Vatten svarar för dricksvattenförsörjningen till över en halv miljon människor i Göteborgsområdet. Göta älv utgör huvudvattentäkt i regionen. Det är därför av stor betydelse att god vattenkvalitet i älven bibehålls och att föroreningsbelastningen på Göta älv minimeras.

Ragn-Sells Heljestorp AB i Vänersborg, Bolaget, bedriver avfallshantering. Bolaget har till Miljödomstolen översänt prøvotidsredovisning över hantering och rening av förorenat vatten samt utsläppshalter. Göteborg Vatten har beretts tillfälle att inge synpunkter med anledning av redovisningen.

Ärendet gäller rening av lakvatten och av processavloppsvatten från rötningsanläggningen. Nuvarande process är att vattnet sammanförs i två sammankopplade utjämningsdammar och därefter leds till en SBR-reaktor där rening sker biologiskt och kemiskt. Renat vatten avleds sedan till Göta älv. Resultatet av reningen vid normala flöden är gott. Dock finns tre frågor att särskilt belysa:

Dels att behandling av oljeförorenat vatten och slam fungerar bra. Utgående vatten håller låga föroreningshalter och det förs sedan till lakvattensystemet för ytterligare rening i SBR-reaktorn. Avskilt slam behandlas genom kompostering. Bolaget anser att det inte behövs några villkor i denna del utan att villkoret läggs på utsläpp från SBR-reaktorn. Göteborg Vatten accepterar bolagets önskan men anser att slammets vidare hantering måste utvecklas så att föroreningar inte återförs i vattenströmmarna och belastar reningsanläggningar med ökade utsläpp i Göta älv som följd.

Dels att redovisningen visar på en mycket stor svaghet. Bolagets dimensionering av SBR-reaktor för rening av lakvatten mm. har visat sig alldeles för liten, om beroende på felaktiga uppgifter om nederbördsmängder eller andra uppkomna eller tillförda flöden är osäkert. Vid överfyllnad av utjämningsdammarna har orenat vatten först bräddats till Göta älv, men sedan ett tag har en provisorisk mobil reningsanläggning kemiskt renat en delström före avledning till Göta älv. Därvid har bräddning av helt orenat lakvatten upphört. Göteborg Vatten anser att Bolaget måste åläggas att undersöka möjligheterna att minska tillrinningen av rent vatten, regn eller grundvatten t ex., till förorenade vatten. Bolaget måste också di-

mentionera sin reningsanläggning så att den med fullgod funktion möter även en ytterligare tillrinning vilken kan förväntas med befarade klimatförändringar. Orenat lak- och processvatten får inte avledas till Göta älv.

Samt dels att uppkommet biogödsel från rötningsanläggningen och slam från SBR-anläggningen skulle försöksvis komposteras och erfarenheterna utredas. Detta har inte kunnat göras då torrsubstanshalten varit för låg och slammet har då bara deponerats. Göteborg Vatten anser att försöken ska fortsätta och att det är viktigt att ingående föroreningar fastläggs och inte kommer i rundgång och åter belastar reningsanläggning med risk för ökade utsläpp till Göta älv.

Slutligen föreslår Bolaget slutliga utsläppsvillkor för renat/avlett vatten, dels i form av haltvillkor men föreslår också att detta ersätts med mängdvillkor (halt x flöde). Göteborg Vatten anser att haltvillkor ska gälla då det bättre reglerar Bolagets påverkan på Göta älv. Som komplement till haltvillkor kan föreslagna mängdvillkor också fastställas. Bolagets förslag till haltvillkor accepteras, förutom för ammoniumkväve (10 mg/l) som bör sänkas till 5 mg/l, och totalfosfor (0,5 mg/l) som bör sänkas till 0,3 mg/l. Orsaken till detta är att Bolaget har visat sig klara av det och att högre halter skulle kunna negativt påverka bionärningen i älven. Villkoren skulle gälla som riktvärde för månadsmedelvärden eller medelvärden under tre månader.

Göteborg Vatten anser också att Bolagets förslag till haltvillkor för totalkväve, 25 mg/l, ammoniumkväve, 10 mg/l, och totalfosfor, 0,5 mg/l, skall gälla som gränsvärden som årsmedelvärde. Med tanke på de utredningar och förbättringar i reningsanläggningen som fortfarande återstår skall villkoren börja gälla först 2010-01-01 och under tiden till dess ska de provisoriska riktvärdena gälla.

De miljö- och hälsovådliga ämnen, som Bolaget redovisar utsläpp av och föreslår utsläppsvillkor för, är huvudsakligen tungmetaller och närsalter. Göteborg Vatten anser att utsläppen också bör undersökas med avseende på organiska föroreningar. Ett kontrollprogram ska upprättas och efter en provotid på t ex ett år redovisas resultaten och föreslås slutliga utsläppsvillkor för fastställande. Ämnen att undersöka ska vara, men inte begränsas till, pesticider/bekämpningsmedel, PAH och PCB.

Bolaget hanterar slam från fekalier. Underhand har presenterats halter av indikatorbakterier i lakvatten och efter reningen där reduktionen har varit god. Dessa indikatorbakterier är dock betydligt mindre tåliga än smittämnen som virus och parasiter. Mer lättanalyserade organismer än humanpatogena virus och parasiter men som kan likställas motståndskraftiga mikroorganismer, är Clostridium perfringens och kolifager, se branschriktlinjer för råvatten, <http://www.svensktvatten.se/web/ravattenkvalitet.aspx>. Göteborg Vatten anser att ovanstående kontrollprogram ska innehålla kontroll av E. coli, Enterokocker, Clostridium perfringens och kolifager. Efter provotiden föreslås och fastställs gränsvärden för utsläpp till Göta älv.

Göteborg Vattens ställningstagande

Göteborg Vatten anser att följande skall framgå av Miljödomstolens beslut.

- Slam från oljereningsanläggningen ska omhändertas så att föroreningar inte lakas ut av yt- eller grundvatten.
- Ny dimensionering av SBR-anläggningen skall göras varvid tillräckliga marginaler ska medtas för att möta ytterligare nederbördsökningar och därmed lakvattenflöden. En åtgärdsplan som direkt kan tas i bruk för att möta ökat reningsbehov skall finnas. Bolaget ska dessutom undersöka om belastningen på utjämningsdammarna kan minskas med flöden som redan är tillräckligt rena. Bräddning av orenat lak- och processvatten får inte ske till Göta älv.
- Slamkomposteringen måste fortsatt utredas. Det är viktigt att rundgång av föroreningar förhindras.
- Föreslagna villkor för utsläpp fastställs som riktvärde för månadsmedelvärde eller medelvärde under tre månader förutom av ammoniumkväve (10 mg/l) som sänks till 5 mg/l och av totalfosfor (0,5 mg/l) som sänks till 0,3 mg/l.
- Föreslagna villkor för utsläpp av mängder fastställs som riktvärden men ersätter inte haltvillkoren.
- Gränsvärde för årsmedelvärde för utsläpp fastställs för totalkväve till 25 mg/l, för ammoniumkväve till 10 mg/l och för totalfosfor till 0,5 mg/l. Gränsvärde ska börja gälla från 2010-01-01.
- Ytterligare undersökningar av utsläppet ska göras av, men inte begränsat till, pesticider/bekämpningsmedel, PAH och PCB samt mikrobiologiska parametrarna E. coli, Enterokocker, Clostridium perfringens och kolifager under ett år. Bolaget ska därefter redovisa resultatet och föreslå utsläppsvillkor.
- Vid incidenter som innebär risk för att föroreningar kan nå Göta älv skall Kontrollcentralen vid Alelyckans vattenverk alarmeras på tel 031-368 72 50. Observera detta nya telefonnummer som gäller sedan 2008-03-03!

Göteborg Vatten
Projekteringsavdelningen
Dricksvattenproduktion

Olof Bergstedt

